Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulu insertiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifa și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casa: Pe unu anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 20. **Brașovŭ, Joi, 28 Ianuarie (9 Februarie)** **1888.**

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Șomcuta mare, Ianuarie 1888.

Splendidului jubileu de unŭ semiseculŭ alŭ multŭ prețuitei „Gazeta“ nóstră, sĕ urmeze bucuria de renascere a națiunei nóstre române, căreia ea sĕ pótă da espresiune sub conducerea multŭ stimatului Redactorŭ alŭ ei din presentŭ.

Acéstă bucuria sĕ o ajungă și multŭ onoratulŭ întemeiătorŭ alŭ „Gazetei“, Georgiu Barițŭ; éră memoria acum deja decedatului întemeiătorŭ: Iacobŭ Mureșianu, iubitului de întréga națiune română, sĕ fiă vecĭnică.

Andreiu Medanŭ, proprietarŭ.

Brașovŭ, 26 Ianuarie 1888.

Foile, ce ne sosiră cu poșta de adĭ, se ocupă tóte cu discursulŭ principelui Bismark, pe care'lŭ vomŭ publica mâne în tótă estinderea lui.

O depeșă, ce-o primesce „Neue freie Presse“ din Petersburgŭ, pretinde, că publicarea tratatului de alianță germano-austriacŭ s'a făcutŭ cu scirea și cu consemțĕmĕntulŭ Țarului, și că de aceea ea a și făcutŭ puținŭ efectŭ asupra foilorŭ rusescĭ. Aceleiași foi i se împărtășesce ca unŭ semnŭ favorabilŭ pentru situațiune, că generalulŭ Grebencicov, comandantulŭ regimentului de grenadirĭ din Varșovia, a căruia șefŭ onorarŭ este împĕratulŭ Austriei, a plecatŭ la Viena ca sĕ se presenteze împĕratului și încă la „dorința espresă“ a Țarului.

In ceea ce privesce călĕtoria generalului Grebencicov, acésta nu se póte privi decâtŭ ca unŭ simplu actŭ de curtoasiă, care nu póte avé nicĭ cea mai mică influință asupra mersului lucrurilorŭ. Er câtŭ pentru atitudinea pressei rusescĭ față cu publicarea tratatului, ea a fost mai reservată la prima impresiune, dér s'a schimbatŭ curĕndŭ în sensulŭ opusŭ.

Diarele rusescĭ dela 6 Februarie a. c. declară că noua publicare a tratatului germano-austriacŭ este o „demonstrațiune“, o „grobianitate politică“, care nu va contribui nicĭdecum la întărirea păcii. „Novosti“ dice, că rĕsboiulŭ în contra Rusiei pare a fi unŭ lucru hotărîtŭ. „Novoie Vremja“, care era liniștită la primirea scirei, și-a schimbatŭ asemenea limbagiulŭ a doua di și declară asemenea, că publicațiunea este o „turburare a păcii“; dér adauge, că Rusia se află într'o situațiune mai favorabilă, decâtŭ se afla Francia când cu publicarea tratatului federalŭ între statele de nordŭ și de sudŭ ale Germaniei. Rusia e tocmai pe cale de a forma o „contra-ligă a păcii“. Diarulŭ „Grașdanin“ declară, că desvoltarea drumurilorŭ de ferŭ și a intendenței suntŭ singurii aliațĭ ai Rusiei.

Tot „Grașdanin“, dice că publicarea tratatului de alianță s'a făcut cu consemțĕmĕntulŭ Rusiei, dér remâne încă ca acésta sĕ se dovedéscă. Celŭ puținŭ din Viena se desminte scirea, că contele Kalnoky a informatŭ mai înainte pe ambasadorulŭ rusescŭ despre intențiunea publicării.

In cercurile francese domnesce părerea, că Rusia nu intenționéză a ataca nicĭ pe Austro-Ungaria, nicĭ pe Germania, ci că scopulŭ înarmărilorŭ rusescĭ este, de a da mai mare greutate cuvintelorŭ Rusiei în cestiunea bulgară. Décă nu se va afla vr'unŭ modŭ órecare pentru aranjarea lucrurilorŭ în Bulgaria, se crede în Parisŭ ca probabilă o ocupațiune rusescă a Bulgariei, pentru care scopŭ Rusia voiesce sĕ-și asigure o posițiune defensivă prin mișcările de trupe în Polonia.

Dealtmintrelea Francesii sunt și de astădată cu mare băgare de sémă. Faptulŭ că tratatulŭ de alianță germano-austriacŭ nu are o tendință agresivă în contra Franciei nu-i liniștesce, pentru că se temŭ că alianța germano-italiană este îndreptată în contra lorŭ. Organulŭ guvernului „Temps“ dice, că situațiunea europénă impune adĭ Franciei doue datorii: sĕ-șĭ reguleze afacerile interióre prin votarea bugetului și sĕ-șĭ păstreze cu sânge rece tótă libertatea de acțiune.

Vomŭ vedé ce vorŭ dice foile francese despre vorbirea lui Bismark. In totŭ casulŭ putemŭ admite ca sigurŭ, că ele vorŭ da din nou cele mai solemnele asigurărĭ, că Francia nu se gândesce a ataca pe nimenĭ și că prin urmare nu ea este, care vrea sĕ arunce în mijloculŭ Europei tăciunele aprinsŭ, cum a datŭ Bismark sĕ se înțelégă.

Așadér pentru momentŭ situațiunea este predominată de cancelarulŭ germanŭ, care a scosŭ pe planŭ alianța cu Austro-Ungaria și Italia, declarândŭ totodată susŭ și tare, că Germania e în stare a aședa la granițele sale dela rĕsăritŭ și apusŭ câte „unŭ milionŭ de soldațĭ bunĭ,“ la spatele cărora vorŭ sta reserve în numĕrŭ de celŭ puținŭ jumĕtate p'atâta.

Așa stau lucrurile adĭ. Pentru ceea ce va fi mâne Bismark însușĭ mărturisesce, că nu póte lua asupră'șĭ nicĭ o garanțiă.

Pressa și vorbirea lui Bismark.

„Neue freie Presse“ dice, că după părerea prințului Bismarck concentrarea trupelorŭ rusescĭ e îndreptată contra Austriei, dér cancelarulŭ se aștéptă ca Rusia sĕ facă pretențiunĭ diplomatice tocmai în diua când ea își va fi terminatŭ mobilisarea armatei sale. Așadér deocamdată lipsesce orĭ-ce periculŭ *nemijlocitu* atâtŭ pentru Germania câtŭ și pentru Austria.

Nu-i vorbă — continuă foia vieneză — Austria numai atuncĭ póte conta pe ajutorulŭ Germaniei, décă va păși sĕ respingă unu atacŭ rusŭ, dér póte în orĭ-ce împrejurare conta pe aceea, că o perdere a Austriei ar fi deplânsă în Germania ca o nenorocire politică, că o Austria îngenunchiată nicĭ odată n'ar puté avé pentru interesele imperiului germanŭ acea însemnătate ce s'a accentuatŭ adĭ cu atâta putere de prințulŭ Bismark... De când a vorbitŭ elŭ, în anulŭ trecutŭ, în parlamentŭ, ghiața care a rĕcitŭ vechia amiciție dintre Francia și Germania, s'a îngroșatŭ enormŭ. Vorbirea prințului Bismark oferă liniștea, că alianța e tare ca o stâncă, dér că nu e încă aprópe diua, când se va proba alianța în luptă sângerósă. Europa înse va sta multŭ timpŭ încă apĕsată de grija politică. Nicĭ chiar prințulŭ Bismark nu cuteză a'șĭ esprima speranța, că Rusia va face o pausă în pregătirile sale militare. *Astfelŭ fie-care regimentă rusescă, ce se trimite la graniță, va aduce una regimentă austriacă la Galiția*, și fiecare milionŭ ce-lŭ jertfesce Rusia, va impune și Austriei sarcina de unu milionŭ, și prin urmare nu se póte conta pe o liniște durabilă, recreatóre.

Puterea ce o avemŭ, dise prințulŭ Bismark, sĕ vindece nervositatea opiniunei publice. In acésta zace rătăcirea cancelarului. Puterea militară s'a sporitŭ în tóte statele, dér Europa nu e liberată de grijea ce o chinuiesce. Vorbirea prințului Bismark póte va micșora frica de rĕsboiu, dér nu ne va face sĕ credemŭ în pace.

Inarmările rusescĭ.

„Kreuzzeitung“ aviséză din Prusia ostică, ca nouĕ semne despre intențiunile rĕsboinice ale Rusiei, că trei micĭ localitățĭ rusescĭ, ce se află tocmai în granița ost-prusiană, anume Marinopolŭ, Kalvarja și Suwary au primitŭ garnisóne de infanteriă, anume patru batalióne de vĕnătorĭ, pe lângă cele șése escadróne de dragonĭ ce se aflau deja acolo. Aceste trupe suntŭ destinate a forma unŭ corp volantŭ, care la isbucnirea ostilitățilorŭ sĕ înainteze spre Königsberg. Fortificările dela Kowno constătătóre din 12 forturĭ, în care încapŭ 300.000 de ómenĭ, suntŭ terminate.

Se mai anunță din Bruxela, că împrumutulŭ rusescŭ de 500 milióne e aprópe de a se încheia.

După cum anunță scirile din Varșovia, în dilele din urmă a crescutŭ prețulŭ cerealelorŭ în modŭ de totŭ considerabilŭ în guvernamentele vestice rusescĭ și cu deosebire în Volhynia, din cnusă că s'au furnisatŭ marĭ cantitățĭ de cereale de cătră erarŭ.

Pressa francesă și Românii.

„*L'Autriche slave et roumaine*“ din Paris, reproducêndŭ în Nr. 10 dela 11 Ianuarie 1888 articolulŭ lui „Pesti Naplo“ (Nr. 342 din 1887) care propunea ca în casŭ de rĕsboiu naționalitățile sĕ fiă puse sub pază, ér décă Ungurii vorŭ scăpa de rĕsboiu, se sĕ grăbéscă a constitui câtŭ se póte mai curĕndŭ unŭ *regimŭ administrativŭ centralistŭ*, face următórea observațiune:

Acéstă citațiune póte fi lipsită de orĭ-ce comentarŭ. Ea e unŭ programŭ de tirăniă unguréscă în sînulŭ monarchiei austriace...

In Nr. 11 dela 18 Ianuarie 1888 foia parisiană scrie:

Faimosulŭ articulŭ alŭ lui „Pesti Naplo“ ce l'amŭ reprodusŭ în numerulŭ nostru din urmă a provocatŭ vigurose replice, anume din partea „Gazetei Transilvaniei“ (Nr. 269 și 287 din 1886...)

O reptilă din Clușiu se silesce a slăbi rĕulŭ efectŭ ce l'a produsŭ în tóte părțile articululŭ lui „Pesti Naplo“ și aruncă responsabilitatea asupra „Gazetei Transilvaniei“.... „Gazeta ripostéză și menține comentariele sale. Ceea ce „Pesti Naplo“ înțelege prin „partidŭ naționalŭ“, pentru Românĭ n'are sensŭ, deóre-ce partidulŭ naționalŭ românŭ e națiunea română întrégă și când se vorbesce de agitatorĭ, se'nțelegŭ toțĭ Românii cu carte, carĭ suntŭ representanții poporului...

In Nr. 13 dela 1 Februarie 1888 aceeași fóiă parisiană scrie:

„Gazeta Transilvaniei“ publică sub semnătura d-lui V. Babeș unu articulŭ importantŭ, ale cărui idei le împărtășimŭ tóte și pe care suntemŭ fericițĭ a-le face cunoscute cetitorilorŭ noștri. D-lŭ V. Babeș își ridică vocea în favórea unității de acțiune a tuturorŭ Românilorŭ din monarchia Habsburgilorŭ, fiindŭ acéstă acțiune comună o necesitate impusă de actuala situațiune a Ungariei.

Fóia francesă reproduce apoi articululŭ d-lui V. Babeș, publicatŭ în Nr. 6 alŭ „Gazetei Transilvaniei“ din 1888. Totodată numita fóiă promite, că în numĕrulŭ sĕu viitorŭ va publica programulŭ adoptatŭ de toțĭ Românii în conferința din Sibiiu la 1881.

Greci și Români.
(Urmare.)

Iată acum prima parte a studiului corespondentului foiei „Revue de l'Orient“:

Monastirŭ, 21 Decemvre 1887.

„De timpŭ îndelungatŭ Grecii nu înceteză de a induce în greșală opiniunea publică în paguba Românilorŭ, carĭ locuescŭ în Macedonia, în Epirŭ, în Thesalia și în Grecia.

„Chiar acum de curĕndŭ diarulŭ „Message d'Athènes“ a publicatŭ unŭ lungŭ articulŭ în care faptele chiar cele mai bine cunoscute suntŭ cu totulŭ denaturate.

„Messagerulŭ“ dice, că în Thesalia nu suntŭ decâtŭ dece mii de Românĭ, că ei nu suntŭ mai numeroșĭ în Epirŭ și că în Macedonia nu s'ar afla mai mult de cincĭ-spre-dece până la douĕ-decĭ de mii.

„Spre a demonstra lipsa de temeiu a acestorŭ asertiunĭ, dați-mĭ voiă sĕ transcriu aci câte-va rîndurĭ dintr'unŭ articulŭ ce a publicatŭ d. Ranghabe în 1865 în diarulŭ sĕu literarŭ „Pandora“. Etă ce dice marele literatorŭ grecŭ, acestŭ eminentŭ omŭ de statŭ care, dupa cum se scie, a visitatŭ Macedonia, Epirulŭ și Thesalia:

„Când se vorbesce astădĭ la Atena de Românĭ s'au Valachĭ, se înțelegŭ „în totdeuna acele meteore, carĭ din timp „în timpŭ aparŭ pe orisontulŭ septen„trionalŭ alŭ Eladei și aruncă în acéstă „frumósă țeră plóia câmpiilorŭ dunărene. „Și noi, noi uitămŭ că în mijloculŭ nos„tru, chiar în Atica și în alte ținuturĭ „grecescĭ esistă și alțĭ Românĭ a cărorŭ „rassă forméză o mare parte a locuito„rilorŭ acelorŭ ținuturĭ și merită, din „mai multe puncte de vedere, atențiunea „nóstră.

„*Pandora*“ — adaugă d. Rhanghabe „— s'a hotărîtŭ sĕ facă dreptate acestor „romånce, carĭ locuiescŭ în aceeașĭ țeră „cu noi și carĭ — cu tóte că nu jócă „*polca* și nu pórtă haine parisiane — nu „suntŭ mai puținŭ demne de a sta alăturĭ „cu damele civilisate.

„Românii din Elada, din Macedonia, „din Epirŭ și din Thesalia, mai dice d.

„d. Rhanghabe, suntŭ colonii venite din „România propriu disă. Acésta se vede „nu numai după acelașŭ nume ce'lŭ pórtă „și după limba ce o vorbescŭ. dér chiar „din numele lorŭ de *Megalo-Vlahi* (Ro„mânii-Marĭ), nume ce se dă Românilorŭ „din Pindŭ. Acestŭ nume ne aduce aminte pe marea Română de la Istru. „Comparândŭ figura, statura și caracte„rulŭ lorŭ. se vede că suntŭ de rassă „latină. Românii carĭ locuescŭ astădĭ Elada. Thesalia. Epirulŭ și Macedonia în„trec numerulŭ de 600.000. Ei suntŭ „vêrtoșĭ. marĭ la capŭ, cu pĕrulŭ negru s'au castaniu și cu fisionomia inteli„gentă“.

Așa vorbesce d. Rhanghabe.

„Messagerulŭ“ este dér invitatŭ a ne spune, care dintre dênsulŭ seu d-lŭ Rhanghabe, spune adevĕrulŭ? Sĕ fiă óre d-lŭ Rhanghabe care a *vĕdutŭ însușĭ* Macedonia, Epirulŭ și Thesalia și s'a pronunțatŭ într'unŭ timpŭ când nu se avea în vedere decâtŭ adevĕrulŭ istoricŭ și ethnologicŭ. seu redacțiunea diarului ateniană. care scrie întotdeuna cu scopulŭ de a servi interesele politice ale Greciei în paguba rassei române și fără sĕ țină în semă adevĕrulŭ?

Este de prisosŭ sĕ mai spunemŭ, că d. Rhanghabe era totŭ așa de patriotŭ și adeptŭ alŭ *Marei idei* (de unitate și dominațiune în Orientŭ a Elenismului) ca și „Messager d'Athènes“.

Totușĭ spre a nu lăsa nicĭ cea mai mică îndoială despre valórea fapteloru invocate de „Messager“, aducŭ aci — în trecĕtŭ — câteva notițe statistice asupru Românilorŭ dela Pindŭ și provocŭ pe pressa atheniană sĕ-mĭ opună vre-o dată contrarie demnă de credință.

Pe o lature și pe alta a Pindului. începêndŭ dela orășelulŭ Samarina — locuitŭ numai de Românĭ — până la fruntaria grecéscă, suntŭ 70 sate, orășele și tîrgurĭ cu totulŭ românescĭ, cu o populațiune de peste 150.000 suflete; celŭ mai micŭ dintre satele acestea are o populațiune de 1000 locuitorĭ, pe cândŭ localitățĭ importante ca Mețovo (Minciu), Samarina. etc. au o populațiune care variază dela 10,000 până la 15,000 locuitorĭ, toțĭ vorbindŭ aceiașĭ limbă, avêndŭ aceleșĭ obiceiurĭ, moravurĭ, etc. In aceste localitățĭ nu se află măcaru o singură familiă care sĕ fiă de o altă rassă seu de o altă religiă.

La acéstă populațiune compactă de 150,000 locuitorĭ, trebue sĕ adăugămŭ pe Românii rĕspândițĭ în orașele, orășelele și în satele Thesaliei și Epirului, de esemplu ca orașele: Tricala, Larisa, Turnovo, Velestin, Cardița, Armiro, Volo etc.; sttele: Zarcu, Damașĭ, Țigoti, Vlahoiani, etc. (în Thesalia); Ianina, Paramitia, Filiates, Parza, Arta, Preveza, etc. (în Epir), carĭ au o populațiune amestecată. In aceste localitățĭ Românii suntu totŭ așa de numeroșĭ ca și Grecii, seu mai bine, ei formeză — împreună cu Musulmanii și cu Albanezii. carĭ locuiescu acolo — majoritatea.

Astfelŭ, numĕrulŭ totalŭ alŭ Românilorŭ din Epirŭ și din Thesalia arŭ întrece 200.000 locuitorĭ.

Ceea ce dă însĕ poporului românŭ o însemnătate multŭ mai mare, este superioritatea lorŭ în totŭ ce privesce condițiunile sociale și morale.

Printre populațiunea creștină din Thesalia și Epirŭ, Românii și Albanezii singurĭ suntŭ proprietarĭ în țera lorŭ natală. Industria locală. comerciulŭ, meșteșugurile și aprópe tóte profesiunile suntŭ îmbrățișate și exercitate de Românĭ, carĭ formeză burgezia populațiunei creștine. Grecii din Epirŭ și Thesalia suntŭ simpli cultivatorĭ (clăcașĭ) pe pe moșiile (ciflicurĭ), carĭ aparținŭ musulmanilorŭ seu statului.

Etă numele orășelelorŭ și tîrgurilorŭ române situate pe ambele laturĭ ale Pindului:

In Cantonulŭ „Grebena“: 1. Samarina, 2. Smixi, 3. Abela, 4. Perivoli. 5. Turia, 6. Furca, 7. Armata, 8. Breaza, 9. Pâzi, 10. Pailloceli.

In Cantonulŭ „Zagori“: 11. Băiasa, 22. Laca, 13. Dobrinovo, 14. Leșnița, 15. Pullo Hori, 16. Macrini, 17. Cerneki, 18. Floru, 19. Grebenițĭ, 20. Trestenicu, 21. Dragai, 22. Doliani.

In Cantonulŭ „Mețovo“ (Minciu): 23, Orașulu Mețovo (Minciu), 24 Meru, 25. Kiare, 26. Vutunusa, 27. Malacași, 28. Ciorani, 29. Cuțufleani.

In Districtulŭ „Tricala“: 30. Palten, 31. Dzeneradzi, 32. Curziazi, 33. Sturdza, 34. Calichi, 35. Sclineasa, 36. Cuturi, 37. Libenița, 38. Vilitani, 39. Dorleani, 40. Cornu, 41. Dragoviște, 42. Ameru. 43. Gardiki, 44. Djurdza, 45. Mutara, 46. Orghilli. 47. Câmneani, 48. Pira, 49. Dessi, 50, Vitrinico, 51. Pertuli, 52. Goteana, 53. Pergnaco, 54. Apano-Pergnaco, (Pergnaculŭ de susŭ), 55. Aivani, 56. Palio-hori, 57. Draușta, 58. Calogreani, 59. Clinovo, 60. Nevodi. 61. Guduvazdi, 62. Costeana, 63. Buronico, 64. Cocli, 65. Lujiști.

Sate care atêrnă de „Ianina“: 66. Calari, 67. Suraco, 68. Palio-hori. 69. Mațuki (Mâciuci), 70. Medgidie.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

Resultatulŭ *alegerilorŭ de deputațĭ pentru camera română* e cunoscutŭ și în colegiulŭ II (afară de Iașĭ): suntŭ aleșĭ 41 deputațĭ din partida guvernamentală, 19, eventualŭ 21, din opoșițiă; suntŭ 4 balotage.

***

In ședința dela 30 Ianuarie n. a representanței orășenescĭ din Deșiu s'a hotărîtu, cu 23 de voturĭ contra 12, se se predea unŭ teritoriu de lângă Someșŭ. în mărime de 12 jugĕre, în scopulŭ *strămutărei reședinței episcopescĭ gr. cat. române dela Gherla la Deșiu.*

***

Din *Offenbaia* se scrie. că forte adese-orĭ suntŭ amenințațĭ de pericule marĭ călĕtorii de pe sub póla munțilorŭ de acolo. Pornescŭ adese-orĭ din înălțimea munțilorŭ bucățĭ de stâncĭ. carĭ cu o iuțélă vehementă se rostogolescŭ la vale, sfărmândŭ și nimicindŭ totŭ ce le stă în cale. In timpulŭ de iernă e de ajunsŭ, ca o singură pasere sĕ prăvălescă de pe pisculŭ munțilorŭ unŭ micŭ grundŭ de zăpadă, pentru a da nascere prin acésta la pericule înfricoșate. Miculŭ grundŭ de zăpadă, pornitŭ din înălțimea munțilorŭ, se înfășură în calea sa în nenumĕrate păturĭ de zăpadă și astfeliu crescêndŭ la o mărime gigantică se avêntă în josŭ cu atâta vehemență, încâtŭ nefericita victimă, ce-i stă în cale, nu mai are timpŭ se se pótă feri pentru a'șĭ mântui vieță. Astfeliu cădŭ victimă unui asemenea casŭ locuitorulŭ *Vasiliu Mălaiu* din *Muncelŭ* (comit. Turda-Arieșŭ). Elŭ se duse la 31 Februarie după lemne în munte, aflându-se tocmai sub póla piscului numitŭ „Petra-caprii.“ Deodată se rostogoli asupra lui cu o repediciune de necredutŭ unŭ valŭ colosalŭ de zăpadă, îlŭ înfășură pe nefericitulŭ în păturile sale, ducêndu-lŭ încă cu sine la o depărtare de 40 de metri. După 4 dile mersese primarulŭ comunalŭ cu 20 ómenĭ și după o muncă obositóre le succese a-lŭ scóte din zăpadă, unde se afla cu mânile întinse. cu fața sdrobită și fără vieță.

***

Dela 21 până la 25 Ianuarie n. s'au bolnăvitŭ în *Mohu*, comit. Sibiiului. 5 persóne de vĕrsatŭ mare (bubatŭ), dér s'au însănĕtoșatŭ tóte.

***

Pe drumŭ către *Ocna Sibiiului*, o patrulă de gendarmĭ a datŭ peste unŭ husarŭ desertorŭ. care a și fostŭ predatŭ comandei regimentului 3 de husarĭ. De asemenea gendarmeria din *Mediașŭ* a arestatŭ pe infanteristulŭ Iohann Weidner, care desertase dela regimentulŭ 50 de infanteriă.

***

Sĕcuiulŭ *Kiss János* din *Kezdi-Oșorheiu* se teme de cătăniă mai rĕu ca draculŭ de tămâiă. Pentru a nu fi înrolatŭ aicĭ, află de bine sĕ trécă în România, unde îșĭ îmbrăcă uniformă românéscă de țĕranŭ și întră ca servitorŭ. Acolo însĕ fù prinsŭ și înrolatŭ în miliția română. Oferindu-i-se ocasiune însĕ fugi îndĕrĕtŭ cu uniformă cu totŭ și mai multe dile stĕtu ascunsŭ. până cândŭ gendarmii punêndŭ mâna pe elŭ, îlŭ escortară la Kezdi-Oșorheiu. De aci fù adusŭ la Brașovŭ, fù înrolatŭ în miliția și după ce puse jurămentulŭ. că va trece prin focŭ și apă pentru patria și împeratŭ, o luă la sănĕtósa îndĕrĕtŭ spre K.-Oșorheiu. Aci fù érășĭ prinsŭ de poliția. I se urîse acum și lui Kiss sĕ mai umble de-a „mâța-órbă“ și de aceea se hotărî a promite 3 fl. polițiștilorŭ, numai sĕ-i dea pace. Nu i s'a primitŭ însĕ nicĭ ofertulŭ acesta și în dilele trecute fù adusŭ în arestŭ la Brașovŭ..

***

In *Șura-mare* a arsŭ șura lui Martin Schuster, care era asigurată, în împrejurărĭ așa de suspecte, încâtŭ gendarmeria s'a simțitŭ obligată a face arătare judecătoriei de cercŭ.

***

Intre poliția din Pesta și între primăria comunală din Vecses s'au ivitŭ neînțelegerĭ, spune „Egyetertes“, fiindŭ că acesteia i se trimitŭ mereu *transporturĭ de câte 16—18 escortațĭ*, predându'i apoi primăriei comunale ca sĕ'i escorteze mai departe, pe unŭ timpŭ ca acesta. când căile suntŭ aprópe nepracticabile și când sĕrmanii escortațĭ. décă arŭ fi transportațĭ cu carulŭ. arŭ trebui sĕ se strîmbe de frigŭ. In astfelŭ de împrejurărĭ escortații se transportă. după statutulŭ de escortare, cu trenulŭ orĭ cu vaporulŭ pe Dunăre. Primăria din Vecses a și hotărîtŭ sĕ nu mai priméscă escortațĭ și acum de curêndŭ unu transportŭ de 18 indivițĭ a trebuitŭ sĕ fiă escortatŭ îndĕrĕtŭ la Pesta.

Cine sufere, décă nu totŭ acei sĕrmanĭ nenorocițĭ!

***

Precum comunică „Bud. Hirl.“, fisolgăbireulŭ cercului *Sztropko* din comitatulŭ Zemplinŭ. Koloman Evva. s'a împușcatŭ. Causa sinuciderei nu se spune.

***

„Kolozsvár“ anunță. că în *Brașovŭ* se va de unŭ *„Kultur-bal“* unguréscŭ câtŭ se póte mai strălucitŭ. la care s'au împărțitŭ peste 500 de invitațiunĭ. „Acestŭ balŭ — adauge numita fóiă — de sigurŭ le ofere *Sasilorŭ din Brașovŭ* ocasiune, ca sĕ rĕmână credincioșĭ principielorŭ lorŭ caracteristice, dicêndŭ: pe Ungurŭ nu-lŭ sprijinimŭ din principiu patrioticŭ... Cu atâtŭ vorŭ fi la balŭ mai mulțĭ Ungurĭ.“

Organisarea jidovilorŭ unguresci.

„Cancelaria israelită a țĕrii“ a adresatŭ tuturorŭ comunităților de cultŭ israelitŭ unŭ cercularŭ, care s'a tipăritŭ și în „Magyar-Zsido-Szemle“. In cercularŭ, după ce se esprimă părerea de rĕu, că nu se observă unŭ progresŭ și în regularea afacerii organisării jidovescĭ în țĕră, se dice:

Unŭ conclusŭ alŭ dietei a împedecatŭ organisarea unitară a jidovimei, numai dieta ne póte érășĭ concede printr'o lege organisarea unitară.... In 1870 dieta sta sub impresiunea unei desbaterĭ bugetare care, purtată de vêntulŭ libertății de atuncĭ, cerea furtunosŭ decretarea deplinei libertățĭ religióse generale, era decĭ numai o urmare naturală de acolo, că camera deputaților atuncĭ, însuflețită de spiritulŭ de libertate, refusă

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(2)

Frântură de cuvêntare poporală.

Deră femeile, décă se dau odată la paharŭ. apoi e curatŭ mânia lui Dumnedeu! „Mânia mare este muierea bețivă, dice Isusŭ Sirachŭ. și rușinea nu șĭ-o va acoperi“.

Și în adevĕrŭ. chiar așa-i; căcĭ Saveta trăgea acum din casă, pe ce punea mâna. eră babele cărau totu-una la cârșmă de aduceau rachiu. Savetei i-se idărise la Moșcu la urma urmelorŭ chiar și perinele de sub capŭ.

De altă parte și Ionică vindea din locŭ bucată după bucată: așa beau amêndoi, de se stingeau. In casă vêntŭ, în șură vêntŭ: ei însĕ beau și beau.

I-au mai rĕmasŭ lui Ionică încă 2 fălcĭ de locŭ; și eacă de odată îi vine în minte și o radă de lumină:

„Lasă“, dice elŭ, „am sĕ me ducŭ la popa și am sĕ jurŭ și nu mĭ-a mai călca piciorulŭ în cârșmă; apoi am sĕ mĕ apucŭ eră la gospodăritŭ din tótă inima. căcĭ e pecatŭ de bieții mei copii se rĕmână din atâta amarŭ de avere chiar pe drumurĭ“.

S'a dusŭ și a juratŭ. Deră elŭ era bucurosŭ sĕ o ducă și pe Saveta: credețĭ însĕ, că a fostŭ chipŭ sĕ o ducă de rĕulŭ babelorŭ?

„Ce, Savetă, sĕ jurĭ, diceau ele, și se nu poțĭ ține? Și apoi ia séma, că décă n'ai pute ține. mai mare pecatŭ ai ave“.

De aceea de câte orĭ âmbla Ionică se o înduplece, Saveta nu-i da decâtŭ: „Ba io nu m'oiu duce și nu m'oiu duce și pace bună“.

Așa. ce aducea Ionică din agonisita lui acasă. ea îndată și lua, de ducea la cârșmă; nicĭ încuitorile nu mai ajutau nimică.

Ionică apucă acum și bĕțulŭ la mână și Saveta umbla cu vinețele dealungulŭ spatelorŭ, cu vinețele și pe sub ochĭ. deră de firea ei nu se mai lăsa.

Ionică șĭ-a mâncatŭ carnea cu dênsa, a cădutŭ la patŭ și a muritŭ.

Abia acum s'a vĕdutŭ Saveta scăpată bine la largulŭ ei; decĭ nu mai era di sĕ nu bea cu cumetrele și cu cumetrițele ei. Deră pe de altă parte cele douĕ fălcĭ de locŭ, ce mai rĕmăsese, nu le mai era nicĭ nu le mai sĕmĕna ea, ci Jidanii, și Jidanii nu mai întrebau, ci totŭ dau la banĭ și la rachiu. In urmă ei făcură ce făcură și luară de vecĭ și rĕmășița de pămentŭ din gospodăria cea lăudată a lui Ionică.

Casa curge: nevoiă! și nicăirĭ nicĭ o sfărmătură de mămăligă; deră Saveta ținea una și totŭ bea, pentru-că fără rachiu nu mai putea. Mai stau în fundulŭ casei pe părete sfintele icóne. Ce-i vine ei în capŭ? Sĕ le vêndă; deră ca sĕ nu le ducă la cârșmă, pentru-că măcar de ĕstŭ lucru îi era rușine, le luă sub suóră, de se duse cu dînsele la unŭ omŭ din capulŭ satului din susŭ, care îșĭ făcea casă nouă, ca sĕ i-le vêndă. Unŭ cuvêntŭ, douĕ și învoiala fù și gata. Omulŭ trămise după rachiu de aldămașŭ, căcĭ, de! ómenilorŭ noștri așa li-i nĕravulŭ, ca la tótă nimica totŭ aldămașŭ sĕ bea. Băiatulŭ și vine cu rachiulŭ. Saveta pe nemâncate trage la măsea unŭ paharŭ, trage douĕ, trage trei; la alŭ patrulea paharŭ numai ce i-se întorcŭ ochii, îngălbinesce, cade josŭ și móre.

Și acum luațĭ séma, iubițilorŭ mei, că la atâta pustiă a fostŭ ajunsŭ gospodăria cea lăudată a lui Ionică, de nu se mai găsia pe lângă casa lui nicĭ douĕ-trei bucățĭ de scândurĭ, ca sĕ-i pótă face Savetei. femeiei lui, sicriu.

Écă ce póte rachiulŭ! Și cu dênsulŭ, Dómne Dumnedeule, nu numai o gospodăriă s'a risipitŭ și a peritŭ din mâna creștinilorŭ noștri, de a trecutŭ în mâna Jidanilorŭ! Și Jidanii domnescŭ acum; au pe cele sate curțĭ marĭ, arii marĭ, coșere lungĭ și stogurĭ peste stogurĭ. Deră și purtarea Sevetei e o învĕțătură. la câtŭ îlŭ póte aduce pe bărbatŭ femeia cea leneșă și murdară!

Mamelorŭ! Nu vĕ mai bisuițĭ așa-deră în averile ce le avețĭ, ci dațĭ mai bine copilelorŭ vóstre învĕțătură bună și deprinde-ți-le la lucru și la muncă, ca apoi la timpulŭ lorŭ sĕ fiă ele în adevĕrŭ *talpa casei.*

„Candela.“

a da statuteloră congresuale putere obligătore. De atuncĭ însĕ opiniunea publică s'a schimbatŭ. Jidovii (600,000) suntŭ învinovățițĭ. că datoria lorŭ pe tĕrĕmulŭ mai alesŭ alŭ scóleloră medii nu și'o împlinescŭ în aceeașĭ mĕsură ca associațiunile religióse recunoscute prin lege. Ni se impunŭ datorii, mai nainte de a ni se da drepturĭ. Decă adĭ, în era nisuințeloru confesionale, ce pretutindenea se vĕdŭ, așteptămŭ garantarea prin lege a autonomiei nóstre, pentru ca se fimŭ pușĭ în posițiune de a corespunde datoriilorŭ nóstre ca confesiune în tóte direcțiunile, trebue se credemŭ firmŭ, că nicĭ guvernulŭ, nicĭ dieta nu va observa față cu drépta nóstră cerere o atitudine refusătóre. Inițiativa pentru regularea legală a drepturilorŭ autonóme ale confesiunei nóstre au luat'o președinții din districte, presentândŭ ministrului cultelorŭ unŭ memorandŭ cu rugarea de a se înarticula autonomia nóstră. Rĕmâne ca factorii dătătorĭ de mĕsură, de a căroră bunăvoință suntemŭ convinșĭ, sĕ alégă timpulŭ potrivitŭ pentru aducerea respectivului proiectŭ de lege în dietă... Avemŭ încredere și în binevoitórea cooperare a soțilorŭ noștri de credință, carĭ avĕndŭ posițiune politică distinsă au și influință și carĭ au sprijinitŭ totdéuna nisuințele confesiunei nóstre.

Portretulŭ lui Eudoxiu Hurmuzachi.

Citimŭ în „Revista politică“ din Suceava:

Idea cea frumósă, ca fiecare casă românéscă din țĕrișóra nóstră sĕ fiă împodobită cu icóne representândŭ episode însemnate din istoria nóstră națională orĭ înfățișândŭ portretele bărbațilorŭ noștri renumițĭ, este de multŭ dorită și simțită la noi în Bucovina. Acéstă idea a îndemnatŭ și pe junimea studiósă dela universitatea din Cernăuțĭ, spre tipărirea de astfelŭ de portrete și spre rĕspândirea câtŭ mai mare a acestora în țera nóstră, sperândŭ că cu acésta va contribui și ea ceva pentru realisarea susŭ numitei idei. Acum pentru începutŭ, a alesŭ portretulu repausatului nostru boer, Baronulŭ Eudoxiu Hurmuzachi, care, precum e sciutŭ, are merite nemărginite pentru deșteptarea simțului naționalŭ între Românii bucovinenĭ, și care a lulucratŭ din rĕsputerĭ pentru deslipirea Bucovinei de Galița și declararea ei de țeră autonomă și de sine stătătóre. Portretulŭ acestui bărbatŭ nemuritorŭ s'a tipăritŭ ca suplimentŭ la „Biblioteca porală bucovinenă“ și s'a oferitŭ ca unŭ micŭ semnŭ de mulțumire tuturorŭ aceloru dómne și domni, carĭ au binevoitŭ până acum ocasionalŭ a contribui pentru biblioteca numită, gratuitŭ, ér ceilalțĭ din publiculŭ românŭ, carĭ au primitŭ portretulu acesta, suntŭ rugațĭ a sprijini după putință cu o contribuire câtŭ de mică preurmarea tipărirei „Bibliotecei poporale bucovinene,“ ale cărei broșurĭ, precum e cunoscutŭ, se împărțescŭ gratuitŭ între sătenii noștri cetitorĭ. Contribuirile benevole suntŭ a se trimite la adresa domnului Victorŭ Zaharescu-Zaharovschi, stud. teol. în Cernăuțĭ, alŭ cărui meritŭ deosebitŭ este, că numai prin zelulŭ și stăruința sa se edă „Biblioteca poporală bucovineană.“

Industriile de paie.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Revista Agricolă“ din Ianuarie, care apare în Craiova:

Una din acele industrii, care trebue sĕ se rĕspândéscă în clasa sătenilorŭ pentru mulțumirea trebuințelorŭ lorŭ, e *împletiturile de paiŭ.*

Pentru a se îndeletnici cu acéstă industriă, sătenului nu'i trebuie decâtŭ grija ca sĕ recolteze paiele de grâu, orzŭ, ovésŭ, secară, orezŭ etc., când suntŭ aprópe de a da în galbenŭ, și sĕ le conserve bine până în timpulŭ de érnă. La acéstă epocă, când are mai multŭ timpŭ de statŭ în casă, începe sĕ facă mai ânteiu *o împletitură simplă* în 5, 7, 9, 11, 13 *fire, seu o împletitură în colțurĭ din* 4, 6, 8. 10, 12 fire, seu o *împletitură cilindrică.* Din aceste fășii împletite începe sĕ compună diferite obiecte, cum: pălării, coșurĭ, scaune, geamantane etc.

Țĕranii se mai potŭ îndeletnici cu împletiturĭ din papură și din foi de porumbŭ, cu împletiturĭ de nuele fie întregĭ séu despicate și jupuite, cu împletiturĭ de pĕrŭ pentru a face: inele, cercei, lanțurĭ de orológe etc. Nu mai vorbescŭ de alte ocupații, ca coloritulŭ séu extragerea de văpselĭ din plante pentru văpsirea de deosebite stofe.

La exposițiunea Cooperatorilorŭ din Craiova au luatŭ parte cu pălării din împletitura paielorŭ (între alții) următorii D-nĭ, și anume:

George Moianŭ și Candidŭ Mușlea din Brașovŭ; dênșii au escelatŭ în exposițiune prin cele mai bune pălării, trăsurele, coșurĭ, rame etc., confecționate cu elevii în scólă din împletiturĭ de paie, nuiele, papură, trestie etc.

Juriulŭ a decernatŭ medalia de aurŭ acestorŭ harnicĭ învĕțătorĭ, carĭ și cu vorba îmbărbătéză și infiltréză în tinerime gustulŭ pentru industriă în populația Brașovului.

D-lŭ Mohorŭ, învĕțătorŭ în comuna Puescii, Județulu Tutova, a luatŭ medalie de *argintŭ* pentru pălării de paiă; (a luatŭ parte la cursulŭ d-lorŭ Moianŭ și Mușlea.)

Grigorie Branea din Oradea-mare a luatŭ medalie de *bronzŭ.*

Presența obiectelorŭ de asemenea natură în exposițiune ne probéză.... că totŭ învĕțătorulŭ este basa fundamentală în îndrumarea tinerimei pe căile cele bune; învĕțătorii suntŭ adevĕrații pionerĭ ai emancipărei nóstre pe cale economică. Inainte, aurora a învĕțămêntului, căcĭ voi, carĭ deschidețĭ cartea copiilorŭ, sunteți singuri mai aprópe de păsulŭ sătenului și trebuințele lui!

La unŭ poporŭ agricolŭ, în genere, industria casnică ar putea totd'auna sĕ subsiste, mai alesŭ érna, când sătenulu este reținutŭ în casă din causa timpului; la câmpŭ muncesce fórte puținŭ, din când în când câte unŭ transportŭ de lemne, îngrijire de vite pe lângă casă etc....

O mare parte din timpŭ elŭ îlŭ perde în nelucrare, și este evidentŭ că, întrebuințândŭ-lŭ pentru a produce obiecte industriale, elŭ ar câștiga; de timpŭ ce stândŭ fară a lucra nimicŭ, consumă totŭ ce a agonisitŭ de cu véră, încâtŭ în primăvéră iese sĕracŭ lipitŭ, datorŭ la arendașĭ, cârciumă orĭ percepția.

Odinióră industriele micĭ erau mai înflorite decâtŭ acuma; causa, de ele nu au mersŭ desvoltându-se, a fostŭ: pe de o parte îndeletnicirea săteanului numai cu agricultura, pe d'alta gustulŭ ce l'a dobânditŭ de a cumpăra sdrențe venite din alte țerĭ cu prețurĭ eftine, și în gradulu celŭ mai mare a fostŭ lipsa de instrucțiune: nu a avutŭ școle unde sĕ desvolte și sĕ cultive gustulŭ meseriilorŭ: de aci a urmatŭ și o decădere morală, care a progresatŭ de câțĭ-va anĭ în porulŭ de josŭ, cum este beția.

De câte orĭ nu vedemŭ cârciumile din sate pline de țĕranĭ, mai alesŭ în timpulŭ de érnă, unde'șĭ petrecŭ mai totŭ timpulŭ diua și nóptea cu litrulŭ în mână; aceea ce este cafeneaua pentru orășenĭ, a ajunsŭ cârciuma pentru sătenĭ.

Ar trebui desbăieratŭ săteanulŭ de acestŭ obiceiu păgubitorŭ atâtŭ pentru interesele lui, câtŭ și pentru cele generale.

Problema reînvierei industriei casnice constă decĭ, în a iniția pe săteanŭ a cultiva plante în timpulŭ de véră și productulŭ brutŭ a'lŭ manipula în timpulŭ de érnă, cum: *torsulŭ* cânepei, inului și a lânei, ale cărorŭ fire arŭ putea alcătui și unŭ obiectŭ de esportŭ: pe urmă *țĕsutulŭ* acestorŭ fire în pânze séu materii mai gróse de lână, răsucitulŭ lorŭ în frânghii, sfóră, ațe, bete, băerĭ de lână etc. De asemenea ar putea se se reintroducă în modŭ sistematicŭ douĕ culturĭ de mare folosŭ pentru timpulŭ de véră, cum sunt: *crescerea albinelorŭ și a vermilorŭ de mătasă.* Nu trebuescŭ perdute din vedere și acele industrii, carĭ au totŭ forma casnică, cum suntŭ: cărămidăria, olăria, sticlăria, facerea mobilelorŭ și a căruțăriei, scóterea séu storcerea oleiului din semințe, facerea cleiului, a săpunului, a luminărilorŭ, măcinarea făinei, facerea scrobelei, a conservelorŭ alimentare etc. . . .

Literatură.

In Viena a începutŭ sĕ apară o foiă ilustrată pentru familia și de mode **„Wiener-Mode“**, dedicată Archiducesei Stefania, protectórea modei vieneze. „Wiener Mode“ va fi organulŭ publicisticŭ alŭ gustului vienezŭ, cu dreptŭ cuvêntŭ renumitŭ. Elŭ va pune pe femei în posițiune de a se îmbrăca și a se găti — independentŭ de Paris, Londra orĭ Berlin — după moda vieneză. Atâtŭ prin textŭ câtŭ și prin ilustrațiunĭ se dau esplicărĭ de cele mai practice pentru croială. Suplimentulŭ *„Im Boudoir“* conține cele mai frumóse istorióre, poesii, povețe, ilustrate de cei mai distinșĭ artiștĭ. Chiar învelitórea cuprinde ilustrațiunĭ colorate de mode vieneze, esecutate de cei dintêiu pictorĭ vienezĭ, și este o adevĕrată podóbă a foii, care pentru eftinulŭ prețŭ de 6 *(șése)* fl. pe anŭ oferă o adevĕrată comóră de lucrurĭ folositóre și atrăgetóre. Editura fóiei, care este în: Viena Schottengasse 1, va avea de sigurŭ deplinŭ succesŭ.

Balŭ în Zĕrnescĭ.

„Reuniunea femeilorŭ române din Zernescĭ și jurŭ vorŭ arangia unŭ balŭ Duminecă în 7 (19) Februarie a. c. în sala edificiului scolarŭ de acolo.

Inceputulŭ la 7 óre séra precisŭ. Biletŭ de intrare 1 fl.

Pentru comitetŭ:
Maria N. *Garoiu* născ. *Mețianŭ,*
președintă.

NB. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se voru chita prin diare.

Apelŭ.*)

Cunoscută este constelațiunea sub care trăimŭ; cunoscute tendințele spre lumină și înaintare, cultură și civilisațiă, tendințe ce se arată din di în di mai agitate la tóte popórele, care'șĭ țină de mândriă faptulŭ, că „au fostŭ și suntŭ“ și carĭ totŭ asemenea vorŭ ca „sĕ mai fiă și în viitorŭ“.

Cu acestŭ sfêrșitŭ și spre ajungerea acestuia nu crută nicĭ ostenele nicĭ jertfe, ci punŭ în lucrare tóte mijlócele posibile, oneste și iertate.

Celŭ mai bunŭ mijlocŭ însĕ pentru rĕspândirea luminei în poporŭ este negreșitŭ biblioteca poporală.

Singurŭ ministrulŭ de culte și intr. publică Trefort, convinsŭ de acestŭ adevĕrŭ, dice într'o ordonanță dela 1877: „Esperiindŭ, că înființarea și îmulțirea bibliotecilorŭ poporale și respective școlare, bibliotecĭ bine întocmite, suntŭ unele din cele mai sigure mijlóce și căi spre propagarea culturei în poporŭ; purcedêndu din acestŭ punctŭ, eu voiu protegia câtŭ se póte de căldurosŭ tóte nisuințele, carĭ vorŭ tinde spre a lipsi de terenŭ literatura de stradă (ponyva irodalom) și spre îmbrățișarea și împămêntenirea cărțiloru poporale de o direcțiune mai bună“. Acéstă ordonanță în anulŭ următorŭ se repetéză în terminĭ și mai categoricĭ.

Sfatulŭ, ca sĕ nu dicemŭ poruncela, acesta a străbătutŭ până la noi.

Dreptŭ aceea îndemnațĭ noi de tonulŭ datŭ de înaltulŭ ministerŭ și îmboldițĭ mai pre susŭ de tóte de dorulŭ după lumină și celŭ alŭ conservării purității limbei nóstre, care și până acum este scârbosŭ îndesuită de străinismĭ, ne-amŭ hotărîtŭ sĕ înființămŭ o bibliotecă poporală românéscă în opidulŭ nostru Crai-Dorolțiu — presupunêndŭ că on. publicŭ ne va tinde sprijinulŭ trebuinciosŭ.

Apelămŭ decĭ din inimă și adresămŭ acestŭ apelŭ inimei fiăcărui Românŭ destoinicŭ și iubitorŭ de nemulŭ sĕu, ca sĕ binevoiéscă a ne sprijini în acéstă întreprindere cu obolulŭ sĕu, orĭ cu oferte de cărțĭ.

In deosebĭ avemŭ trebuință de cărțĭ poporale românescĭ, fiă acele istorice, economice, religióse, comerciale orĭ scientifice; fiă basme, colinde, colecțiunĭ de versurĭ, novele, romanurĭ ș. c. l. scrise în stilŭ poporalŭ și morale.

Vomŭ primi cu mulțămită și cărțĭ scrise în altfelŭ de stilŭ orĭ limbă, căcĭ aceste le vomŭ schimba cu de cele poporale.

Ne întórcemŭ privirile cu tótă încrederea spre on. d-nĭ autorĭ și redactorĭ românĭ, ca sĕ binevoéscă a ne trimite din lucrările lorŭ.

Tóte ofertele marinimóse se vorŭ chita la timpulŭ sĕu pe cale diaristică.

Cărțile suntŭ de a se adresa francate bibliotecarului, ér ofertele bănescĭ cassarului.

Király-Darócz (p. în locŭ) Comitatulŭ Sătmarŭ, 25. Ian. 1888 s. n.

Din încredințarea comitetului constituitŭ spre acestŭ scopŭ:

Georgiu **Stanciu**, preș. și cassar interimal. Alexandru **Nemetŭ**, bibliotecar și notar.

*) Suntŭ rugate și celelalte on. redacțiunĭ române a publica în foile sale acestŭ apelŭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Caransebeșŭ, 8 Februarie. *Alegĕtorii în numĕrŭ de peste 4000 au alesŭ unanimŭ pe protopresbiterulŭ din Orșova Michailŭ Popoviciu.*

DIVERSE.

Unŭ fiu desperatŭ. In sĕptĕmâna trecută s'a întêmplatŭ în Pesta următorulŭ casŭ interesantŭ, ce-lŭ istorisesce „Egyetértés“: Deputatul dietalu Országh Sandor mergea tocmai peste podulŭ de lanțurĭ dintre Pesta și Buda, când deodată dări pe la mijloculŭ podului pe unŭ omŭ bĕtrânŭ, care se urcase pe grilagiulŭ podului, cu intențiunea de a se arunca în Dunăre. Országh se repedi asupra lui și-lŭ opri de a-șĭ esecuta intențiunea. Atuncĭ se desfășura între dênșii următorulŭ dialogŭ: „Pre cum vĕdŭ, dise Országh, d-ta eștĭ omŭ bĕtrânŭ, și așa ai sĕ morĭ în curêndŭ; de ce voiai dér sĕ te aruncĭ în Dunăre?“ — „Tocmai etatea mea înaintată“ — rĕspunse bĕtrânulŭ — „mĕ face sĕ-mĭ iau viéța, căcĭ sunt de 84 de anĭ și nu-mĭ mai potŭ câștiga nimicŭ, ca sĕ potŭ susține pe părinții mei“. — Deputatulŭ se uită miratŭ cu ochĭ marĭ la dênsulŭ și nu-i venea sĕ crédă ce-i spunea bĕtrânulŭ. Cercetările făcute de poliția însĕ au constatatŭ, că bĕtrânului din vorbă Ioanŭ Mergeși îi trăescŭ în adevĕrŭ amêndoi părinții, în Buda, strada Saletrom Nr. 6, și că tatălŭ sermanului fiiu desperatŭ este de 115, ér mamă-sa de 110 anĭ.

Rectificare. La subscrierile telegramei de felicitare din Năsĕudŭ, publicată în Nr. 7 alŭ foiei nóstre, s'au strecuratŭ mai multe erorĭ din causa greșitei copierĭ a telegramei de către telegrafiștii respectivĭ. Subscrierile numitei telegrame suntŭ după textulŭ originalŭ următórele: *Vasiliu* Popițianŭ, căpitanŭ; *Dr. Paulŭ Tanco; Ioachimŭ: Ioanŭ Purceille,* căpitan; *Nicolau Anthonŭ,* căpitanŭ și *George Vintilă.*

In Nr. 9, la telegrama din Lipova, s'a greșitŭ totŭ din aceeașĭ causă, atâtŭ textulŭ, câtŭ și unele subscrierĭ. Textulŭ originalŭ este acesta:

„Cincĭ-decĭ de anĭ: luptă bună ațĭ luptatŭ; credința ațĭ păzitŭ. Înainte! cu speranță în viitorulŭ națiunii. Dreptatea va învinge!“ La subscrierĭ: în locŭ de Popŭ, este a se ceti *Popii;* în locŭ de Carp, — Pap; în locŭ de Crețian, — Crăciunŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.10
Renta de hârtiă 5%	83.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50
Bouurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.—
Renta de hârtiă austriacă	78.15
Renta de argintŭ austriacŭ	79.15
Renta de aurŭ austriacŭ	108.20
Losurĭ din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	861.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	272.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	270.30
Argintŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.99½
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reinoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.